

Posudek oponenta

Název práce: Role umění ve výchově u Platóna a J. J. Rousseaua: srovnání vybraných textů

Autorka: Tereza Pillerová

Oponent: PhDr. Tomáš Kunca, Ph.D.

V úvodu své práce autorka deklaruje, že se pokusí porovnat dva přístupy k užití umění pro účely výchovy a vzdělávání, za stěžejní považuje Platónova díla Ústava a Zákony a slibuje, že se na nich pokusí vysvětlit jeho teorii výchovy a konkrétně roli umění v ní. S Platónovými idejemi pak zamýšlí srovnávat myšlenky, které Jean-Jacques Rousseau uvádí ve spisu *Emil, čili, O vychování* a spisu *Rozprava o vědách a umění* a k doplnění využije i autorova díla nepedagogická. Svoji „hlavní metodu“ vymezuje jako „studium příslušných publikací a pramenů“.

Studiu Platonových textů se autorka věnuje ve druhé a třetí kapitole, které představují zhruba polovinu rozsahu předložené práce. Kapitoly přinášejí evidenci o tom, že pro téma relevantní části Platonovy Ústavy a Zákonů přečetla a byla s to zachytit i argumenty potenciálně význačné pro porozumění Platonově vizi výchovy a role umění v ní. Nepokusila se však o shrnutí toho, jak se sledované téma ukazuje jednak od Ústavy, jednak a od Zákonů, ani od těchto dvou pramenů jako specifického celku.

Ve čtvrté kapitole 'J. J. Rousseau a jeho dílo Emil, čili o výchově' autorku smysl pro detail a její metoda zřejmě opustily. Celá kapitola obnáší necelé čtyři stránky, dílo je prezentováno spíše jako velmi stručný přehled obsahu a uvedeno pseudohistorickou úvahou o významu Rousseauova díla pro Velkou francouzskou revoluci v epoše přechodu od feudalismu ke kapitalismu. Součástí čtvrté kapitoly je i podkapitola 4.1 Rousseauova kritika umění, kde autorka na necelých dvou stranách prezentuje tematicky relevantní Rousseauovy teze z jeho ostatních děl. Stejně jako v případě Platonových textů, ani zde nedochází k nějakému shrnutí.

Asi nejzdařilejší částí práce je kapitola 5. Srovnání vybraných témat, kde oproti kapitole 4. významně rozšiřuje i okruh relevantních tezí z Rousseauových děl, a to včetně díla Emil, čili o výchově. Srovnání lze považovat ve světle evidence z textů, kterou předložila, za v zásadě korektní a práci jako celek, i přes zjevnou asymetrii v péči o argumenty Platonovy a Rousseauovy, za obhajitelnou.

Otázky k obhajobě:

1. Pokuste se porovnat pojetí obraznosti u Platóna a Rousseaua, a to právě s ohledem na roli umění ve výchově.
2. V použité literatuře uvádíte jako zdroj studii: LINES, Patricia M. *Shackling the Imagination: Education for Virtue in Plato and Rousseau*. Uvedte alespoň jeden příklad, kde se její srovnání v principu shodují s vaším, a jeden, kde se rozcházejí.

Celkové hodnocení: práci doporučuji k obhajobě a navrhuji jako výchozí její hodnocení **dobře**.

V Praze, 3. září 2021

PhDr. Tomáš Kunca, Ph.D.